

Hallintokantelu koskien yksityistieasioita

Kunnanhallitus 09.05.2022 § 114

Kantelun sisältö ja perustelut

Kuntaan on saapunut 4.4.2022 päivätty kirjallinen hallintokantelu koskien yksityisteiden avustushakua vuonna 2022 ja lisäksi hallintokanteluun on toimitettu erillinen lisäys, joka on päivätty 12.4.2022. Hallintokantelun kohteena ovat kunnanjohtaja, tekninen johtaja, kunnallistekniikan päällikkö, kiinteistöinsinööri ja alueisännöitsijä.

Hallintokantelussa arvostellaan viranhaltijoiden menettelyä yksityisteiden avustushaussa. Yksitysteiden avustukset ovat haettavana 31.5.2022 mennessä vuoden 2021 avustusmallin mukaisesti. Kunnan on tarkoitus päättää avustusjärjestelmän kehittämisestä keväällä 2022 ja päätöksen perusteella mahdollisesti myöntää avustukset syksyllä 2022 uusien myöntämisehtojen mukaisesti. Kantelussa on arvosteltu sitä, että hakuvaiheessa voimassa oleva avustusmalli- ja ehdot ovat erilaiset kuin aikanaan päätöksenteossa oleva avustusmalli ja -ehdot. Lisäksi kantelussa on arvosteltu kunnan viranhaltijoiden pitkäaikaisesti ja toistuvasti vääristelleen ja jakaneen väärää tietoa yksityistieihin liittyvissä asioissa.

Hallintokantelussa on vaadittu toimenpiteenä, että kunnanhallitus puuttuu viranhaltijoiden hyvän hallintotavan, kuntalaisten edun sekä yhdenvertaisuuden vastaiseen toimintaan. Lisäksi kantelussa on vaadittu, että vuoden 2022 avustusmallin osalta tulee tehdä joko päätös avustusten haun keskeytyksestä tai vaihtoehtoisesti noudattaa avustuksissa lainvoimasta avustusmallia alusta loppuun. Kantelussa on myös vaadittu, että yksityistieihin liittyvästä asiakokonaisuudesta tulee tehdä laajempi riippumattoman tahon toimeksiantama ja valvoma selvitys.

Hallintokanteluun on toimitettu erillinen lisäys, joka on päivätty 12.4.2022. Hallintokantelun lisäyksessä kantelija on arvostellut kunnan edustajan menettelyä tiekunnan kokouksessa ja kantelija epäilee toiminnassa tapahtuneen virkarikoksia. Hallintokantelun lisäyksessä on vaadittu kunnanhallitusta ryhtymään asianmukaisiin toimiin.

Kanteluasian ratkaisun perusteet

Hallintokanteluun sovelletaan hallintolain 8 a luvun säännöksiä.

Hallintolain 53 a §:n mukaan viranomaisen, siihen palvelussuhteessa olevan tai muun julkista hallintotehtävää hoitavan lainvastaisesta menettelystä tai velvollisuuden täyttämättä jättämisestä voi jokainen tehdä hallintokantelun toimintaa valvovalle viranomaiselle. Kantelun tekijän tulee esittää käsityksensä siitä, millä perusteilla tämä pitää menettelyä virheellisenä ja mahdollisuuksien mukaan tieto arvostelun kohteena olevan menettelyn tai laiminlyönnin ajankohdasta.

Hallintolain 53 b §:n mukaan valvova viranomainen ryhtyy niihin toimenpiteisiin, joihin se hallintokantelun perusteella katsoo olevan aihetta. Jos kantelun johdosta ei ole aihetta ryhtyä toimenpiteisiin, siitä tulee viivytyksettä ilmoittaa kantelun tekijälle. Hallintokantelua käsiteltäessä on noudatettava hyvän hallinnon perusteita ja turvattava niiden henkilöiden oikeudet, joita asia välittömästi koskee.

Kantelun kohteena olevien viranhaltijoiden vastineet

Kantelun kohteena oleville viranhaltijoille on varattu mahdollisuus antaa kirjallinen vastine tehdyn kantelun johdosta. Kolme viranhaltijaa on antanut vastineensa ja yksi viranhaltija on ilmoittanut, ettei anna vastinetta. Hallintokanteluun myöhemmin tehdystä lisäyksestä on annettu omat vastineet.

Ensimmäisessä vastineessa on todettu yksityistieavustusten hakumenettely sekä avustusjärjestelmän kehittämistä koskevan valmistelun ja päätöksenteon eteneminen. Lisäksi vastineessa on todettu kantelijan hakemat yksityistieavustukset. Viranhaltijat ovat vastineessaan yhteenvetona todenneet, etteivät ole jättäneet täyttämättä velvollisuuksiaan, eivätkä ole syylistyneet lainvastaiseen menettelyyn tai laiminlyöntiin.

Hallintokantelun lisäykseen annetussa vastineessa on kirjattuna puheenvuoro, jonka kunnan edustaja on saamansa ohjeistuksen mukaisesti käyttänyt tiekunnan kokouksessa. Myös kokouksessa avustajana toiminut henkilö on vahvistanut, että puheenvuoro on käytetty vastineen mukaisesti. Vastineessa on todettu, että tiekunnan kokous on puheenjohtajan toimesta nauhoitettu, joten puheenvuoron sisällön tulisi olla tarkistettavissa tallenteelta myös jälkikäteen.

Viranhaltijoiden toiminnan arviointi

Hallintokantelussa on pääasiallisesti arvosteltu sitä, että yksityisteiden avustushaussa hakuvaiheessa voimassa oleva avustusmalli- ja ehdot ovat mahdollisesti erilaiset kuin aikanaan päätöksenteossa oleva avustusmalli ja -ehdot.

Yksityistieavustusten myöntämisehtojen mukaisesti tiekunnan tulee hakea yksityistieavustusta vuosittain 31.5. mennessä kunnalle jätettävällä hakemuksella. Yksityistieavustusten hakua vuodelle 2022 koskeva kuulutus on julkaistu 30.3.2022 voimassa olevien yksityistieavustusten myöntämisehtojen mukaisesti. Hakuajan päättymisen jälkeen avustukset käsitellään ja myönnetään aina kulloinkin voimassa olevien yksityistieavustusten myöntämisehtojen mukaisesti. Kunnassa on valmisteilla yksityisteiden avustusjärjestelmän kehittäminen, jossa esitetään muutoksia avustusten myöntämisehtoihin. Jos avustusehtojen uudistuksia ei hyväksytä tai niitä ei saada lainvoimaisiksi ennen avustustenjakopäätöksiä, avustukset jaetaan 22.4.2020 hyväksytyjen ehtojen mukaisesti.

Hallintokantelussa on vaadittu, että vuoden 2022 avustusmallin osalta tulee tehdä joko päätös avustusten haun keskeytyksestä tai vaihtoehtoisesti noudattaa avustuksissa lainvoimasta avustusmallia alusta loppuun. Vaatimuksen osalta voidaan todeta, että mikäli yksityistieavustusten avustusmalliin ja -ehtoihin tulisi olennaisia muutoksia avustushaun ja myöntämisen välillä siten, että myöntämisehtojen muutos vaikuttaisi olennaisesti hakuvaiheeseen tai vaarantaisi esimerkiksi avustushakijoiden yhdenvertaisen kohtelun, niin avustushaku tulisi uusua tai antaa kaikille avustushakijoille mahdollisuus täsmentää tai täydentää avustushakua.

Yksityistieavustusten myöntämisehdot on valmisteltu päätöksentekoon ja valtuuston on tarkoitus päättää avustusjärjestelmän kehittämisestä 25.5.2022. Esitettyjen muutosten ei ole arvioitu olevan niin merkittäviä, että ne vaikuttaisivat esimerkiksi avustusten hakulomakkeisiin tai vaarantaisivat avustushakijoiden yhdenvertaisen kohtelun. Yksityistieavustukset on tarkoitus myöntää uuden avustusjärjestelmän mukaisesti vuonna 2022, jos valtuuston päätös avustusjärjestelmän kehittämisestä ja myöntämisehdoista on saanut lainvoiman. On huomioitava, että mikäli myöntämisehdot muuttuvat, niin avustushakijalla on aina myös oikeus harkintansa mukaan perua jättämänsä avustushakemus tai jättää jo myönnetty avustus nostamatta.

Hallintokanteluun myöhemmin toimitetussa lisäyksessä on arvosteltu kunnan edustajan menettelyä tiekunnan kokouksessa. Alueisännöitsijä on toiminut kokouksessa kunnan nimettynä edustajana ja käyttänyt kokouksessa kunnan puhevaltaa saamansa ohjeistuksen mukaisesti. Saadun selvityksen perusteella kokouksessa käytetty puheenvuoro ei ole sisältänyt valheellista tietoa, kuten hallintokantelussa on väitetty. Kunnan edustaja on myös huomauttanut tiekuntaa siitä, että

kokouksen pöytäkirjaan kirjatut perustelut eivät vastaa kokouksessa käytettyä puheenvuoroa ja pyytänyt korjaamaan pöytäkirjaa perustelujen osalta, mihin ei ole suostuttu. Tältä osin voidaan todeta, että kunnan avustajana toiminut henkilö on vastineessaan vahvistanut kokouksessa käytetyn puheenvuoron sisällön ja vastineen mukaisesti puheenvuoron sisällön tulisi olla tarkistettavissa tallenteelta myös jälkikäteen. Avustajan käyttö tiekunnan kokouksessa on kunnan harkintavaltaan kuuluva asia ja avustajaa voidaan käyttää kunnan harkinnan mukaisesti eri perustein. Kantelijan epäilemät virkarikokset eivät kuulu kunnan toimivaltaan, vaan ne kuuluvat poliisin tutkittaviksi.

Johtopäätökset

Viranhaltijoiden antamien vastineiden ja toiminnan arvioinnin perusteella ei ole ilmennyt sellaista hallintolain 53 a §:ssä tarkoitettua virheellistä menettelyä tai laiminlyöntiä, jonka perusteella kunnanhallituksen valvovana viranomaisena olisi aihetta ryhtyä toimenpiteisiin kantelun kohteena olevia viranhaltijoita kohtaan.

Hallintokantelun käsittely

Kunnan hallintosäännössä ei ole määrätty hallintokantelujen käsittelemisestä. Hallintosäännön 39 §:n mukaisesti niistä virkasuhteeseen ja viranhaltijaan liittyvistä asioissa, joista on säädetty kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa tai muussa laissa, päättää kunnanhallitus, ellei laissa ole säädetty tai hallintosäännössä muuta määrätty. Hallintokantelu on ohjattu kunnanhallituksen yleistoimivallan perusteella kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Hallintokantelu ja siihen myöhemmin toimitettu lisäys sekä hallintokanteluun annetut vastineet ovat päätöksen liitteenä. Kanteluasiakirjat ovat julkisuuslain 24 § 1 momentin 6-kohdan mukaan salassa pidettäviä asian ratkaisuun saakka.

Hallintolain 53 d §:n mukaan hallintokanteluasiassa annettuun ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kunnanjohtajan ollessa esteellinen asian valmistelijana ja esittelijänä toimii hallintojohtaja.

Esittelijä

Hallintojohtaja

Esitys

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi liitteenä olevat vastineet kanteluun ja toteaa, että hallintokantelun perusteella ei ole ilmennyt sellaista hallintolain 53 a §:ssä tarkoitettua virheellistä menettelyä tai laiminlyöntiä, jonka perusteella kunnanhallituksen valvovana viranomaisena olisi aihetta ryhtyä toimenpiteisiin kantelun kohteena olevia viranhaltijoita kohtaan.

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Vuorinen, puh. 040 317 4000

Käsittely

Kunnanjohtajaa, kunnallistekniikan päällikköä, kiinteistöinsinööriä ja alueisännöitsijää kuultiin asianosaisina ja he poistuivat kokouksesta ennen asian varsinaisen käsittelyn aloittamista.

Maiju Tapiolinna esitti Örlingin, Maijalan, Kalliokosken, Mustosen ja Lepolahden kannattamana asian palauttamista valmisteluun, jotta kunnanhallitus voi kuunnella puheenjohtajistolle tarjotun nauhoitteen tiekunnan vuosikokouksesta. Asianosaiset henkilöt tulee ottaa mukaan nauhoitteen kuunteluun.

Puheenjohtajan tiedustellessa asiaa, kukaan ei vastustanut Tapiolinnan esitystä, joten kunnanhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

Päätös

Kunnanhallitus päätti palauttaa asian valmisteluun.

Kunnanjohtaja Outi Mäkelä poistui kokouksesta (osallisuus- eli asianosaisjävi; hallintolaki 28.1 § kohta 1) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Kunnanjohtajan ollessa esteellinen, asian esittelijänä toimi hallintojohtaja.

Jakelu

Hallintokantelun tekijä
Asianosaiset

Kunnanhallitus 06.06.2022 § 139
552/03.01.03/2022

Edellisen käsittelyn jälkeen hallintokantelun tekijää on pyydetty luovuttamaan kunnanhallituksen 9.5.2022 tekemän päätöksen mukaisesti tallenne tiekunnan vuosikokouksesta 31.3.2022 kunnanhallituksen käyttöön. Hallintokantelun tekijä ei ole kuitenkaan suostunut luovuttamaan kyseistä tallennetta kunnanhallitukselle vaan on edellyttänyt, että kunnanhallituksen tulisi kuunnella kaikki kolme kantelun tekijän hallussa olevaa tallennetta, joiden kesto on arviolta 8–10 tuntia.

Kunnanhallitus keskusteli hallintokantelun käsittelystä kokouksessaan 30.5.2022 kehitys- ja keskusteluasioissa. Kunnanhallitus ei nähnyt tarkoituksenmukaisena, että kunnanhallitus kuuntelisi kaikki kolme tallennetta niiden pitkän keston vuoksi, vaan tallenteiden kuuntelu tulee tarvittaessa toteuttaa muiden viranomaisten toimesta, mikäli sille nähdään tarvetta. Näin ollen hallintokantelu ratkaistaan ilman tallenteiden kuuntelua.

Esittelijä

Hallintojohtaja

Esitys

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi liitteenä olevat vastineet kanteluun ja toteaa, että hankitun selvityksen perusteella ei ole ilmennyt sellaista hallintolain 53 a §:ssä tarkoitettua virheellistä menettelyä tai laiminlyöntiä, jonka perusteella kunnanhallituksen valvovana viranomaisena olisi aihetta ryhtyä toimenpiteisiin kantelun kohteena olevia viranhaltijoita kohtaan.

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Vuorinen, puh. 040 317 4000

Käsittely

Kunnanjohtaja Outi Mäkelä ilmoitti esteellisyydestä (osallisuus- eli asianosaisjävi; hallintolaki 28.1 § kohta 1) osallistua asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Maiju Tapiolinnalla esitti, että kunnanhallitus kuuntelee 30 minuutin tallenteen ennen päätöksentekoa. Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi kannattamattomana.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi esittelijän pohjaesityksen.

Kunnanjohtaja Outi Mäkelä poistui kokouksesta (osallisuus- eli asianosaisjävi; hallintolaki 28.1 § kohta 1) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Kunnanjohtajan ollessa esteellinen, asian esittelijänä toimi hallintojohtaja.

Maiju Tapiolinna jätti päätöksestä eriävän mielipiteen sillä perusteella, että kaikkien osapuolten tasapuolisen kohtelun kannalta kunnanhallituksen olisi ollut perusteltua kuunnella tallenne.

Jakelu

Hallintokantelun tekijä

Asianosaiset